

Az Újság

1 Leu

Annul X. Nr. 227

Redactor responsabil și adm. del.
ALEXANDRU GAAL

Salonta, la 11 Octomvrie 1938

Abonamentul
pe 1 lună 25 lei

Proprietar: „Bihor” Intreprindere de ziar S. A. Inreg. la Tribunalul Bihor S. III. Dos. No. 953—938.

A bucurești tábla elvi döntése

Minden kisiparos és kiskereskedő bélyegzett üzleti könyveket köteles vezetni

Közlöttük annakidején, hogy a folyó pénzügyi évben a pénzügyminiszter minden kereskedőt és iparost bélyegzett üzleti könyvek vezetésére kötelezett. A folyó pénzügyi évben a patenta fixa szerint adózó kisiparosoknak és kiskereskedőknek megengedte a pénzügyminiszter hogy 200 lejes állami és 10 lejes aviatikai illeték befizetése esetén mellőzzék a naponkénti könyvvezetést, azonban az üzleti könyvek beszerzését és bélyegzettetését ezek számára is kötelezővé tették.

Ez utóbbi rendelkezést számos vidéki kisiparos úgy értelmezte, hogy ezzel az üzleti könyvek beszerzése

alól is mentesülnek. A fiskus közegei rázzák a tartottak és az ilyen esetekben kihágási jegyzőkönyveket vettek fel és 2000—50 ezer lejig terjedő bírságokat szabtak ki.

Az egyik ilyen bírságügy egy falusi korcsmáros felebezése folytán került a bucurești tábla elé, amely a napokban hozott ítéletével helybenhagyta a fiskus által kirótt bírságot és az indokolásban megállapította, hogy Románia területén minden kereskedő és iparos üzleti bélyegzett könyveket köteles beszerezni és vezetni.

Kötelező tantárgyként bevezetik a tanító és tanítónő képzőkben a kisebbségi nyelveket

București. A nemzeti nevelésügyi minisztérium úgy döntött, hogy a kisebbségi nyelvterületeken lévő tanító és tanítónőképző intézetekben kötelező tantárgyként bevezetik az illető vidék kisebbségi nyelvét. A cél az, hogy a tanítók, illetve tanítónők ismerjék meg a kisebbségi nyelvet. Éppen ezért a minisztérium rendelete alapján a német, magyar és orosz nyelveket kötelező tantárgyként beiktatják a különböző tanító és

tanítónő képző intézetekbe.

A sibiui és caransebesi tanítóképzőkben a német, az aradi és turgumuresi tanítóképzőkben az orosz és a timisoarai tanítóképzőkben pedig a szerb lesz a kötelező kisebbségi nyelv.

A cernoviți tanítóképzőben német, a cluji tanítóképzőben magyar és a cisenevi tanítóképzőben pedig orosz lesz a kötelező tantárgy.

A magyar csapatok ma jelképesen megszállják a felvidék magyarlakta területeit

A világgazdasági figyelme tegnap óta Komárom felé irányul. Tegnap este 7 órakor ugyanis itt megkezdődött a felvidéki magyar területek átadása tárgyában — a müncheni egyezmény értelmében — a tanácskozás. A magyar kormányt Kánya külügyminiszter és gróf Teleky Pál kultuszminiszter képviseli a megfelelő szakreferensek közreműködésével. A magyar kormány kiküldöttjeivel nem a csehek, hanem az új szlovák kormány vette

fel a tárgyalást. A zsolnai paktum ugyanis e ismerte a szlovák függetlenséget, így a felvidéki magyarlakta terület a független Szlovákiával határos, ezért folytatja dr. Tiso szlovák miniszterelnök a magyar kiküldöttekkel — a cseh kormány helyett — a tanácskozást.

Oly érdeklődés nyilvánul meg a komáromi tárgyalásokról, hogy a londoni, párizsi és olasz lapok külön tudósítókát küld-

tek ki, akik a budapesti lapok tudósítóival együtt vasárnap reggel a SzentImre hajón indultak Komáromba, minden újságíró részére külön telefont szereltek fel a hajón.

A magyar kormány képviselői vasárnap délután háromnegyed 5 kor érkeztek Komáromba. A tanácskozás pontosan 7 órakor kezdődött és 2 óra hosszat tartott. A tanácskozásról hivatalos közleményt adtak ki, amely leszögezi, hogy a szlovák kormány kiküldöttje, amelynek négy szlovák miniszter és egy rutén a tagja, a tanácskozások kedvező légkörének befolyásolására megengedték, hogy a magyar csapatok október 9-étől számított 24 óra alatt megszállják Sátoraljaújhely, cseh területén levő pályaudvarát és ettől számított 36 óra alatt elfoglalják az Ipolyságot.

A magyar kiküldöttek követeléseiket memorardumban terjesztették elő, amelynek áttanulmányozására a szlovák kiküldöttek időhaladékot kértek úgy, hogy az érdemi tanácskozást ma, hétfőn a kora délutáni órákban folytatják.

A magyar küldöttséget Komáromban mámoros ünnepeléssel fogadta a magyar lakosság. Ünnepléses fogadtatásoknál jelen volt gróf Eszterházy János és Jaros Andor a felvidéki Magyar Párt elnöke, illetve alelnöke. A szlovák kormány vacsorán látta vendégül egyik komáromi étteremben a magyar kormány kiküldöttjeit, ahol a jelenlevő magyarok szavaló kórusban kiáltották: Pozsonyt is, Kassát is visszaköveteljük.

A magyar kormány kiküldöttjei a Zsófia hajón szálltak meg.

Mindenki rendezze közmunka tartozását

A város által elrendelt közmunka az előírt program szerint halad.

Ertesülésünk szerint a Sarkadi ut és a ghioroci ut kijavításán dolgoznak a közmunkára jelentkezettek.

Saját érdekében mindenki tegyen eleget közmunkakötelezettségének, ha nem akarja, hogy bíróság elé állítsák.

Jóváhagyott állampolgárság

A helybeli járásbíróság értesítette Salonta városát, hogy Fränkel Náthán állampolgárságát jóváhagyta.

A malmok figyelmébe

A földművelésügyi miniszter tudomására hozza az összes, bármely kategóriájú malmoknak, hogy október 9-én letelik a 60 napi határidő, amelyen belül el kell készíteni a sz. Oficiul Central de Valorificare a Graului hivatalhoz be kell terjeszteni a malmok vonatkozó jegyzékét (lista) a 2786—1937. évi dekretum 5. ik szakasza szerint és az 1938. évi augusztus 9-én módosított ugyanazon törvény 22. szakaszában foglalt szankció terhe alatt.

Kovács Lajos divatáru üzletébe (Fenyvessy gyógy-szertár mellett) megérkeztek

Női, férfi és gyermek **Carmen cipők**, kötöttáru újdonságok, női, férfi és gyermek **szvetterek, puloverek, HARISNYÁK, KESZTYÜK, férfi kalapok, sapkák, nyakkendők, ingek**
óriási választékban, a legolcsóbb árak mellett! — — Divatgombok nagy választékban!

Felemelték az osztálysorsjáték nyereményeinek számát

Bucurestiből jelentik: Marinescu egészségügyi miniszter aláírta az osztálysorsjáték új rendszerére vonatkozó rendeletet. A jövőben a sorsjegyek eladásából befolyó összegek 62 százalékát nyeremények kifizetésére fordítják. Egymillió, százezer leies és minimális nyeremények lesznek csak, a többi nyere ményt eltörölték, az utolsó osztályban azonban megmarad a hatmillió prémium. Összesen 104 ezer nyeremény lesz.

Válóók

Papuca beallit az ügyvédhez és így szól:
 — Elváltak a feleségemtől.
 — Nana — mondja az ügyvéd — és miért?
 — Mert nem akar ott feküdni, ahol én akarom.
 — Hat maga szerint hol kellene feküdnie?
 — A föld alatt.

Ételzsir csukamájolajból

A vegytudomány számtalan új csodája közé tartozik az az eljárás is, mely kellemes, élvezhető ételzsirt készít a csukamájolajból. Még elképzelni is bajos, hogy a gyermekeknek ez a réme, a tengeri tőkehal májából nyert uddorító illatu olajzerű anyag, a mindennapi étkezésben szerepeljen, hiszen akár hány felnőtt gyomra is élénk tiltakozásba kezd a csukamájolaj szagára. Pedig az emberi szervezet következtelen, amikor eonyire irózik a csukamájolajtól. Nagy A. és D. vitamin tartalma hatalmas gyógyítóerejű táplálószerre nemesítik s ezt az orvostudomány már régóta értékesíti is. Most mint Berlinből írják, egy új szabadalmazott eljárás élvezhetővé teszi a csukamájolajat. Hidrogéngázzal kezelik, miáltal teljesen elveszti viszatasztó illatát és ízét s szagtalan, kellemes ételzírra változik. Vitamin tartalma viszont nem csökken, így tehát továbbra is megtartja értékes tulajdonságait.

Megszüntették a törvényszéki ruhatárt

Oradea. Plesoianu törvényszéki főelnök beszüntette a törvényszéki ruhatárt, amely sok kellemetlenséget okozott a jogkereső közönségnek.

Vigyázat! Szóvicc

Ismert bankigazgató és neje lovagolni tanulóak. A minap a lovardában egy kis nézeteltérés támadt köztük.

— Nekem nem kell az a szürke — mondta a hölgy, — én emezen akarok lovagolni.

— Ki van zárva — szólt a férj, — ha egy nő lovagol, akkor nem emezen, hanem amazon.

Kiadó különbejáratu uccai butorozott szoba. Str. Mihai Viteazul 92. U. o. egy feles begedű eladó. 4—5

Eladó Str. Arany 11/b. számú ház és egy és egy jókarban levő gyermekkosci. 5—5

Tip. Gaál & Co. Srlom'a

Szülők figyelmébe!

Iskolai könyvek elemi, gimnáziumi kereskedelmi tanulók részére, ugyszintén írószerek, füzetek, táskák, aktatáskák, óvoda táskák nagy választékban olcsó áron **s z e r e z h e t ő b e a**

Székely
 könyv- és papírzületben

Női, férfi és gyermek **SPORT-cipők**
legolcsóbb és legjobb anyagból készülnek
BAJÓNÁL
 Str. Miron Cristea 1.

Önkéntes árverés!

1938. október 13-án, csütörtökön és 15-én, szombaton mindkét napon délután 3 órai kezdettel, özv. Lakatos Alberin és Lakatos György tulajdonát képező **ingóságokat** (butorok, szőnyegek, konyhaedények, könyvek, szobanövények, zongora és mindenféle háztartási cikkek) önkéntes árverésen eladják, Str. Tache Jonescu 4 sz. (polgári iskola mellett) alatti házban

Mindennemű bádigos

munkák, tetők, csatornák, szegők kérés, szilés, javítás, festés, valamint fürdőkádak és mindennemű edények javítását vállalja. Ugyszintén permetező gépek javítását és átalakítását. Vízvezeték, fürdőszobák, udvari kutak készítése felelősség mellett, szakszerűen vállalja

Varró István

rézműves, bádigos és vízvezeték-szerelő
 Str. Grănicerilor 10.
 (Ugyanott egy jó házból való fiu tanulóak felvetetik.)

Férfi és női szövetek,

vásznak, damasztok, selymek, agyterítők, függönyök, ablak rolettiák, konyha és zuharn garnitúrák, flóir törülközők és fürdőlepedők nagy választékban, részletre is.

ORBÁN KÁROLY
 Strada Duca No. 6.

Megérkeztek a talpbavésott DERMATA iskola cipőújdonságok!

Női, férfi, gyerek és BÉBÉ cipő különlegességek egyedüli beszerzési helye. **Korber kalapok,** dejalin ingek, nyakkendők, iskolai harisnyák, női selyem és flór harisnyák, női, férfi és gyerek kötött árúk, RETIKULÓK, bőrdöbök, női, férfi és gyerek kesztyűk, gummi cipők állandó raktára, divatújdonságok **legnagyobb választékban, legolcsóbban kaphatók**

Borbély Pál divatáru üzletében városháza mellett

SPORT

A. Divizió

Venus—Juventus 3:1
 Rapid—AMEFA 1:1
 Tricolor—Victoria 2:1
 Gloria—Sp. Studentesc 4:1
 Carpati FC—Kinizai 4:1
 UDR—Ripensia 2:2

B. Divizió

CAO—Minerul 5:1
 Mureşul—Crişana 1:0
 HTV—Stăruinţa 3:0
 CAMT—Unirea 4:1
 CFR—Vulturii 3:0
 Sodronyipar—Universitatea 1:0
 Tricolor—Victoria 1:1 (Carei Mare)
 Rovira Grivite—Soimi 6:2
 Franco Romana—ACFR 3:3
 Unirea Tricolor—Pranova 4:1
 Macabi—Mociornita 3:1
 Telefon Cuh—Turda 2:1
 Constanta—Dacia Unirea 2:1

Kerületi bajnokság

Electrica—Ferar 2:2 (2:1)
 Jandarm—Macabi 1:0 (0:0)

Kerületi bajnokság táblázata

Jandarmi	4	4	—	—	13	2	8
Ferar	4	3	1	—	18	3	7
Electrica	3	2	1	—	8	2	5
CSS	4	2	1	1	12	6	5
Vestul	5	2	1	2	5	8	5
Stăruinţa	6	2	1	3	11	9	5
Colping	5	1	1	3	3	16	3
Chinezul	3	1	—	—	2	5	6
Macabi	4	1	—	—	3	3	6
CFR	3	—	—	—	3	3	16
ATIF	1	—	—	—	1	—	6

Magyar bajnokság

Hungaria—Elektromos 2:1
 Ferencváros—Nemzeti 3:2
 Szűrketaxi—Budafok 2:1
 Phöbus—Salgótarján 4:3
 Bocskay—Szeged FC 1:1
 Kispes—Szolnoki MÁV 2:1
 Ujpest—Zugló 4:0

Barátságos mérkőzés

Stăruinţa—CSS 2:1 (0:1)

Jön a spanyol nátha

Helsinki Finnországban új járványos betegség ütötte fel fejét, amely eddig Oroszországban és Svédországban szedte az áldozatait. A betegség tünetei a spanyol nátha lalzzal azonosok.

Olvassa és terjessze az „Az Ujság”-ot

Szlovákiában betiltották a kommunista párt működését

Pozsonyból jelentik: A szlovák kormány tegnap Szlovákiában betiltotta a kommunista pártok működését, egyben még betiltotta a kommunista lapok terjesztését.

Itt említjük meg, hogy Litvinov — állítólag — pár napon belül benvitja külügyi megbízatásáról való lemondását, miután Szatvin szemrehányást tett, hogy nem látta

előre a müncheni egyezmény következményeit és azt nem tudta megakadályozni.

Prágából jelentik: A cseh kormány úgy tudja, hogy Németország ellenzi a lengyel — magyar közös határt. Ezt a hírt azonban német körök még nem erősítették meg, így fenttartással kell fogadni.

Két tanu jelenléte szükséges a zárórakihágások megállapításához

Cujról jelentik: A munkaügyi miniszter rendelkezése értelmében, a vasárnapi munkaszünet áthágását a munkaügyi miniszter megbízottai, a munkakamara, vagy a rendőrség kiküldöttjei állapíthatják meg és erről jegyzőkönyvet kell felvenni. Galatiban a rendőrség és munkakamara megbízottai a vasárnapi záróra áthágása miatt több kereskedő ellen indítottak

kihágási eljárást. A galati munkakamara azonban a büntető törvénykönyv 137. s a vasárnapi munkaszünet megszegéséről szóló törvény 33. szakasza alapján, a kihágás ügyében felvett jegyzőkönyveket megsemmisítette, mert a kihágási jegyzőkönyvben felvett tényeket a jegyzőkönyveket felvevő hatósági közegeken kívül két érdektelen tanunak is kell igazolni.

Tegnap a lengyel csapatok váratlanul megszállták Oderberget

Cáfol a lengyel kormány

Prágából jelentik: A lengyel csapatok tegnap váratlanul megszállták Oderberget, amely a lengyel, cseh, német határon van. Ez a váratlan megszállás annál inkább meglepte a cseh kormányt, mert a megállapodás értelmében csak 10-re volt tervezve ezen terület okupálása.

Varsóból jelentik: Vasárnap több külföldi lap azon értesülését közölte, hogy az angol kormány demarsot intézett a lengyel kormányhoz, amelyben tiltakozik a lengyel

magyar közös határ ellen és a brit kormány leszögezi, hogy kizárólag nemzeti bázison álló igényeket támogat és ezen túlmenő törekvésekben a helyzet békés alakulásának veszélyét látja.

A lengyel kormány erősen cáfolja a külföldi lapok ezen híradásait és hivatalos közleményt adott ki, amelyben leszögezi, hogy a lengyel-magyar határ ügyében semminemű demarsot nem kapott az angol kormánytól.

Egy héttel elhalasztották a városi ingatlanok eladásának ügyében a vizsgálóbírói kihallgatásokat

Megírtuk, hogy Fersigan Cornél vizsgálóbíró szombat délelőttre tűzte ki a városi ingatlanok eladása ügyében a kontradiktórius tárgyalást.

A megidézettek megjelentek, azonban a tárgyalást nem lehetett megtartani, mert az ügy iratai a törvényszék második szocióján vannak. — Ezért a vizsgálóbíró a tárgyalást egy héttel elhalasztotta. Időközben azonban újabb feljelentés érkezett dr. Cosiu Mózes

Salonta város főügyésze ellen. Fersigan vizsgálóbíró szombat délelőtt ebben az ügyben folytatott kihallgatásokat.

Mondanunk is felesleges hogy dr. Cosiu főügyész ellen tett feljelentésnek semmi komoly alapja nincs, mint a múltban, úgy most is csak bosszuhadjarat indul a főügyész ellen, aki nevetségesnek mondja az ellene emelt vádakat.

Megrendítő öngyilkossági kísérlet Salontán

Ma, a kora reggeli órákban értesítették salontai államrendőrséget, hogy a Mețianu ucca 56. szám alatt egy özvegyasszony a

kutba ugrott.

A rendőrség azonnal kiment a helyszínre. Itt megállapítást nyert, hogy özv.

Marik Jánosné, akinek férje vadór volt és 6 évvel ezelőtt elhunyt, — most a legnagyobb nélkülözés között él, súlyos beteg és azért kísérelt meg öngyilkosságot, hogy megszabaduljon az élet nyomorától.

Két héttel ezelőtt özv. Marik Jánosné a város saját kérelmére beutalta az aggmeházba. Itt azonban nem érezte magát jól és Veres Mihályné magához vette. Marik János né azonban súlyos gyomorbetegsége miatt annyira meggyengült, hogy már alig látott, végső elkeseredésében ma reggel úgy 6 óra körül egy kis zsámylyt vitt ki a kut mellé. Ott ledobta papucsát, aztán a zsámylyra lépett és beledobta magát az udvaron lévő mély kutba. Hideg lehelet nagyon a víz és a közelgő halál veszedelmétől is nagyon megijedhetett, mert sikoltozni kezdett. A hangos sikoltásra Veresné fia Laios, egy lepra segítségével lement a kutba és kihuzta özv. Marik Jánosné, mint mondani szokás, megmentette az életnek.

Most következik aztán szegény özvegyasszony igazi életproblémája. Nem hagyta meg halni, de élni sem bír. Veresék is, ahol kegyelemkenyérrel élt, öregemberek, nem tarthatják el. Fia sem akarja tartani, az aggmeházban nem érzi jól magát, — szegény Marik Jánosné az emberek jóvoltából nem tudott meghalni, ugyátszik azonban az emberek jóvoltából élni sem tud. Ott nyöszörög betegen, szegényes ágyában és nem tudja, mi lesz vele most, hogy megmentették az életnek. Azon kesereg: miért nem hagyta meg halni, ha már a kutba dobta magát.

Kiemelték a „Petar Veliki” hadihajót

Balcicból jelentik: A Balcic közelében 1920-ban elsüllyedt Petar Veliki nevű nagy hadihajót 43 szovjetbúvár a felszínre hozta. A hajót Odesszába szállítják, ahol ki fogják javítani.

Kétszázezer tonna könnyű benzint szállít Románia Japánnak

Bucuresti. Románia és Japán között megegyezés jött létre benzinszállításra vonatkozólag. A megegyezés alapján Romania 200 000 tonna könnyű benzint szállít Japánnak.

A Románia és Hollandia közötti új kereskedelmi egyezmény október 1-én lépett életbe. Az egyezményben Hollandia kötelezte magát, hogy 20.000 vagon búzát vásárol és ez a mennyiség szükség esetén növelhető is.

Hordós káposzta, elsőrendő állandóan kapható, valamint libazsir. Rosenblau Ignác-nál Str. Duca.

Leltárt vesznek fel a szőrmével foglalkozó üzletekben

A pénzügyminiszter rendelete értelmében a pénzügyi közegek mindazokban az üzletekben, amelyek bőrök és szőrmeek feldolgozásával foglalkoznak, valamint szőrmébehozatali cégek raktáraiban is, október hó folyamán leltárt kell, hogy vegyenek fel.

HA JÓT AKAR, csak talpba vesse DERMATA cipőt vegyen Borbély Pál divatáru üzletéből. (Városháza mellett)

Terjessze az „Az Újság”-ot

Egy parasztgazda lemetszette egy csősz fejét

Bucuresti. A Braila melletti Greci köz-
ségben egy Ion Ion nevű 52 éves csősz mu-
latozás után összeverekedett egy Paraschiva
Colea nevű gazdával, Ion az első pofontól a
földre zuhant, de Colea nem elégedett meg

ennyivel, hanem kést rántott és lemetszette
Ion fejét. Colea tette elkövetése után lefeküdt
a földre és reggelig a halott mellett aludt.
Reggel kijőzanodva, rémülten menekült a
mocsarak közé. Csendőrök keresik.

Hőmérőt kaptak a virágok

Dr Blaringhem botanikus profesz-
sor egy olyan különleges hőmérőt
csinált, amellyel meg lehet mérni a
virágok hőmérsékletét is.

Elég nehéz feladat volt, mert
közönséges hőmérővel szó sem lehetne
róla, hogy a finom testű virágok
hőfokát olyastéppen lehessen meg-
mérni, mint ahogyan az ember méri
hőmérsékletét.

Blaringhem tanár a hőelektromos
hatás alapján csinálta meg a virág-
hőmérőjét, mellyel úgy lehet mérni a
hőmérsékletét, hogy a mérés nem
zavarja a világ állapotát. Méréseiből
érdekes dolgok derültek ki. Így pél-

dául megmérte egy rózsabimbó hő-
mérsékletét, amikor az, hosszú szá-
razság után, kiadás esőt kapott.

A bimbó hőmérséklete csodála-
tosképpen kilenc fokkal volt maga-
sabb, mint a környezet hőfoka, ami
tulajdonképpen annyit jelent, mintha
azt mondanánk, hogy a virágnak
magas láza lett a hirtelen megázástól.
Ez az adat is sokban megerősíti a
Nobeldíjas Jagadis Chuuder Bose
indiai tudósnak azt a megállapítását,
hogy a virágok is elkábulhatnak, sőt
mérgezést is kaphatnak, mint az
állatok.

Németország

150 milliós kölcsönt nyújt Törökországnak

Berlin. Funk, német gazdasági
miniszter Kesebir, török gazdasági
miniszterrel folytatott tárgyalásai után,
hivatalos jelentést adtak ki, melynek

értelmében Németország százötven
milliós kölcsönt nyújt Törökországnak,
ipari hitel formájában. A hitelnyújtás
főképp ipari termékekre vonatkozik.

Fából - vaskarika

A modern vegyész, mint szénégető

A szénégetésnek egykor csupán az volt
a célja, hogy a füstnélküli tüzelésre alkalmas
faszenet csináljon az erdők friss fáiból. A
vegyészek aztán rájöttek, hogy a szénégetés-
nél tulajdonképpen a faszén a legjelentéktele-
nebb termék és sokkal nagyobb értéket jelen-
tenek azok a gázok, amelyek a fa száraz
desztillálása közben a szénégetőkemencéből
egyszerűen elszállnak kihasználatlanul. A fá-
nak körülbelül 50 százalék a tiszta széntar-
talma. Ha hevítik a fát levegőtől elzártan,
elpárolog belőle a természetes nedvesség és
egy sereg illékony anyag s marad a faszén,
amelynek tartalma 80—90 százalék.

A mai ipari szénégetésnél, melyet a
vegyész irányít, a következő módon folyik a
fa elszénesítése. A felaprított fát, forgácsot,
hulladékot, vasból, vagy kőből való retortába
zárják, kis kocsiakon tolvá bele a forró térbe,
egyszerűen általában százötven mázsányit s a
desztilláció 24 óráig tart. A betöltő kapun ki-
vül van a retortának még egy nyílása, me-
lyen a gáz és gőzalanu anyagok jönnek ki s
ezeket a megfelelő hűtőberendezésben lecsa-
polják, lehűtik csepfolyóssá, vagy szilárddá.
A hevítés alatt először kiűzik a fából a ned-
vességet, azután 250 foknyi hőnél beköve-
rezik az értékes vegyi folyamat, melyek so-
rán a száraz fa alkotászeiből 30 százaléknyi
szilárd faszén, 47 százaléknyi faecet és az-
után kátrány lesz, az eredeti fa súlyának kö-
rülbelül 6 százaléknyi mennyiségében. Az

ezenkívül felszabaduló szénmonoxidot rend-
szerint mindjárt a tüzelésre használják fel.

A faszenet éppugy eladja a modern
szénégető, mint a régi tette, ámbar ma már
másra is használják a faszenet, mint régen,
például kannel való vegyítés után a műse-
lyem gyártásban, a növényi zsírok termelé-
sénél, mint aktív szén a cukoroldatok szin-
telenítésére, könnyű benzinnel petróleumgá-
zából való kiválasztására, gázmaszkok tölté-
sére.

A nyers faecet az igazi érték a fa desztillálásában. Ebből először is kidesztillálják a
nyers faszenet, mely metanol, acetón és me-
tilacetát keveréke s ezt külön dolgozzák fel.
A visszamaradt faecetből megfelelő oldó-
szerrel kivonják az ecetsavat, melyet vagy
rögtön eladnak a kereskedelemnek, vagy
további termékekké dolgozzák át, például
aceticellulózot csinálnak belőle, ami kiinduló
anyaga a műselyemgyártásnak, filmnek,
plasztikus anyagoknak, ragasztószereknek,
vagy kaseint csinálnak belőle, amely a gála-
litnak, a mesterséges elefántcsontnak az alap-
anyaga. Ezenkívül számtalan gyógyszer ke-
szítéséhez is nélkülözhetetlen az ecetsav.

A nyers faszeszt fokozatosan párolva,
először egy gázkeveréket kapnak, melynek
alkatrészei metanol, cetón és metilacetát s
ezt acetónpótlékkal lehet használni, vagy a
lakkok készítésénél hasznos, aztán 60—65
százalékban tiszta faszeszt, azaz metilalkoholt.

A legelőbb faszeszt formaldehid készítésére használják fel. A formaldehid egyre népszerűbb anyag lesz a vegyiparban, amit eléggé jellemez az, hogy évenként 100.000 tonna formaldehidet fogyaszt a vegyipar. Igen sok kell a fertőtlenítésre, konzerválásra, azonkívül nagy szerepe van a papírban, a robbanóanyagok gyártásában, a bőr cserzésénél, a gyógyszerek közül az utotrópin', formalint és a lysoform készítéséhez, a textilipar színek fixálására, a nyersselyem nemesítésére, a műselyem szivósságtételére használja.

Amíg a modern vegyészet bele nem szót a szénégetésbe, így tehát könnyelmű pazarlás volt a szénégetők erdei mestersége.

Színház

Mindössze 10 napig tartott Salontán az őszi színházezon és ma este már bucsu előadást tart a társulat. Bucsuelőadás képpen bemutatja a Budapesten nagy sikert aratott „Nagy kaland” című szenzációs 3 felvonásos operettet. Minden bizonnyal ma, a bucsuelőadás alkalmával annál is inkább zsufolt lesz a színház nézőtere, mert nem tudni, mikor jön ismét városunkba magyar társulat.

Egyébként a bemutatóra kerülő „Nagy kaland” című operett igazán megérdemli az általános érdeklődést.

Kiadóműsor

Hétfő, október 10.

Bucuresti. 7:17 Gramofon. 7:45 Dalok. 8:15 Radiózenekar. 9:25 Vonósnégyes. 10:45 Vendéglői zene. 11:45 Hírek.

Budapest. I. 6 Munkásfőlőra. 6:30 Dalárda. 7:25 Előadás. 7:55 Cigányzene. 8:35 Hírek. 9:10 Ignác Rózsa előadójestje. 9:40 Hírek. 10 Verdi lemezek.

Kedd, október 11.

Bucuresti. 7:17 Előadás. 8:40 Dalok. 9:15 Radiózenekar. 11:15 Lemezek.

Budapest. I. 6 Dalok. 6:30 Előadás. 6:50 Szalonzenekar. 8 Tánclemezek. 8:55 Hírek. 9 Hangjáték. 10:05 Hírek. 10:30 Hangverseny. 12:10 Cigányzene.

Figyelem, állandóan olcsón, raktáron tartok

Férfi divatcikk, kalap, ing, nyakkendő, zokni, zsebkendő, női divat kalap, selyem kelengye, kézimunka kellek, zsák szőnyeg felvető, stb. kész függönyök, ajándék tárgyak, celoid tálcák, kötött aruk, bőröndök, relikviók, ernyők, linoleum, viaszos vásznak, gyermek kelengye, divat salak, sárcipő, gyermek és házi cipő, pipere cikkek és csipkék olcsón

Rubinné üzletében!

Vesztétkutya garázdálkodás Salontán

Tömő Ferenc Horia ucca 37 szám alatt lakó 28 éves molnárszegéd megjelent a város házában és elmondotta, hogy még csütörtökön egy vesztétkutya több helyen megharapta a karját.

A város a molnárszegédet beutalta a clui Pasteur intézetbe

Tanulókat (fiukat)

minden tantárgyra, **felnőtteket** a román, magyar, francia, német, angol nyelvekre és a világtörténelemre **szakszerűen** és gyakorlatilag, gyors sikerrel tanítok.
Sírada Regina Maria No. 1.

HA JÓT AKAR, csak talpbavésőt DERMATA cipőt vegyen **Borbély Pál** divatárú üzletéből.
(Városházamellelt.)